

ПРОБЛЕМНІ ПРАВОВІ ПИТАННЯ РЕЖИМУ ІНФОРМАЦІЇ З ГЕОЛОГІЧНОГО ВИВЧЕННЯ НАДР

Жуков І. М.

*Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна*

У статті досліджуються проблемні питання правового регулювання відносин у сфері створення та використання документованої геологічної інформації в діяльності господарюючих суб'єктів з геологічного вивчення та використання надр. Зроблено висновок про необхідність реформування національного законодавства та створення належного правового механізму для захисту прав всіх учасників відносин створення та використання геологічної інформації.

Ключові слова: геологічне вивчення надр; правовідносини щодо надр; інформація; геологічна інформація; вивчення надр.

Вступ. В умовах сучасності відносини характеризуються тотальним поширенням інформаційних технологій та їхнім повсякденним використанням у зв'язку з тим, що стрімкі процеси інформатизації охопили всі сфери життєдіяльності суспільства. Крім того, останнім часом спостерігається різке підвищення теоретичного інтересу до інформації, але, незважаючи на це, ще досить рано говорити про достатню розробленість всіх проблем, які пов'язані з визначенням правового режиму інформації, а також встановленням порядку використання її в майновому обігу. Дотепер є дискусійними питання про правову природу інформації та виключних прав на неї, про можливість поширення проприетарного режиму на дематеріалізовані об'єкти, про структуру нематеріальних активів господарюючих суб'єктів, про якість інформації, про критерії її вартісної оцінки.

Значна частина проблем обумовлена нестабільністю інформаційних відносин у зв'язку з бурхливим технологічним прогресом і зміною соціально-економічних умов. Крім того, стрімкий суспільний розвиток вимагає більш динамічного вдосконалювання теоретичних засад стосовно інформації.

Геологічне вивчення і використання надр можна розглядати як соціальну сферу діяльності, яка спрямована на багатостороннє пізнання загальної геологічної будови земної кори, на пошуки, оцінку та розвідку родовищ корисних копалин. Основний виробничий процес її становлять технології отримання, реєстрації, збору та обробки геологічних даних, а кінцевим результатом є інформація про геологічні об'єкти, про кількість і якість природних ресурсів в надрах, яка підготовлена відповідно до встановлених вимог.

Інформаційний характер кінцевого результату геологічного вивчення і використання надр вимагає встановлення для неї відповідного правового режиму та вияв-

лення механізмів залучення і використання геологічної інформації в майновому обігу реального сектору економіки.

Велика кількість сучасних робіт присвячена різним аспектам інформаційних відносин. Дослідженням загальних проблем інформації займалися такі науковці, як Швець М. Я., Калюжний Р. А., Шамрай В. О., Гавловський В. Д., Брижко В. М., Савицький А. Ю., Цимбалюк В. С. [1; 2; 3]. Окремі напрями інформаційних правовідносин відображені в роботах Арістової І., Белякова В., Додонова О., Калюжного Р., Цимбалюка В., Марцінюка О., Гавловського В., Гриценко В., Лопатіна С., Кохановської С., Корзун В., Коваленко Л., Філатова В. та ін. [4-12]. Проблематика геологічної інформації з позицій цивільно-правової науки та господарсько-правової науки залишається фактично не розробленою.

Вклад основного матеріалу. Легальне визначення терміна «інформація» міститься в Законі України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 року [13], відповідно до якого «інформація – будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді». У цьому законі інформація взагалі, у невизначеному за формою вигляді (інформація як така) визнається об'єктом інформаційних відносин (ст. 4). Разом з цим визначення цього терміну, що міститься в законі, не дає ясного уявлення про те, що саме відноситься до об'єкта правовідносин. Крім того, Закон України «Про науково-технічну інформацію» від 25 червня 1993 р. [14] містить визначення науково-технічної інформації, під якою, розуміється будь-які відомості та/або дані про вітчизняні та зарубіжні досягнення науки, техніки і виробництва, одержані в ході науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді.

Таким чином, інформація на сьогоднішній час перетворилася на загальнонаукове міжгалузеве поняття, тому що механізм створення та використання інформації є однаковим, як для технічних, так і для соціальних систем, у тому числі і для сфери геологічного вивчення та використання надр. Законодавче визначення цього поняття, яке б включало в себе відомості (повідомлення, дані) – змістовно закінчений текст, зафіксований у якомусь кодї на якому-небудь речовинному (матеріальному) носії, тобто номінальна частина інформації, що не підлягає оцінці, є незастосовною для сфери правових відносин. Об'єктом правових відносин варто визнавати не інформацію в загальному вигляді, а документовану інформацію, тобто інформацію, яка має об'єктивну форму. Введення в законодавство терміна «інформаційна продукція» створить правові умови для цивільного та господарського обігу відкритої документованої інформації, підготовленої відповідно до вимог користувачів, та така що має попит на інформаційному ринку.

Проблеми створення та поширення інформації в період перебудови досліджувалися соціологами, журналістами, фахівцями технічних і інших галузей знань, а правові питання створення, використання, реалізації інформації залишалися в тіні. У нових економічних умовах з визнанням інформації об'єктом цивільних прав (ст. 128 ЦК України [15]), в залежності від суб'єкта, що фінансує геологорозвідувальні роботи, виникають наступні проблеми:

- 1) юридичне оформлення права на інформацію;

- 2) здійснення повноважень власника стосовно інформації як об'єкта прав;
- 3) захист інформації.

Цивільне законодавство не регулює питання юридичного оформлення прав на інформацію, здійснення правомочностей стосовно володіння, користування, розпорядження інформації як об'єкта права.

Безумовним є те, що інформація має предметну і цільову спрямованість. Для учасників господарських відносин інформацію необхідно розглядати виходячи з її місця і ролі в діяльності суб'єкта, що володіє метою та механізмом її реалізації [16].

Інформація, яка одержана в процесі геологічного вивчення надр, складається з результатів вимірів різних параметрів, які отримані при проведенні геологічних, геофізичних, геохімічних, петрофізичних і аналітичних досліджень. Відповідно до класифікації об'єктів інформаційної природи, яку визначив Трофименко А. В. [17], геологічна інформація відноситься до результативної інформації, яка представлена сукупністю об'єктів, які знову створюються в результаті яких-небудь явищ або процесів, діяльності живих істот, включаючи людину, або дій автоматичних пристроїв.

Термін «геологічна інформація» введено в практику спілкування порівняно недавно, у зв'язку із чим фахівці вкладають в його визначення різний зміст:

– «геологічна інформація» – це єдиний вид ресурсів геологорозвідувальної діяльності, який не убуває, як, втім, і будь-якої іншої людської діяльності. Основою одержання інформації є вимір та спостереження [18];

– «геологічна інформація» – це отримана в процесі вивчення побудови Землі, її походження і розвитку логічна інформація, що адекватно відображає закономірності об'єктивного світу і використовується в науці й практиці [19];

– «геологічна інформація» – це відомості, які отримані при вивченні геологічних утворень, які адекватно відображають процеси і явища матеріального світу.

Крім того, у зв'язку з розвитком ринкових відносин в законодавстві України з'явилися нові поняття. Поняття «геологічна інформація» було передбачене Кодексом України «Про надра» [20]. Але стаття 39 Кодексу регулює лише порядок подання геологічної та іншої інформації у Державний інформаційний геологічний фонд України, не визначаючи при цьому її форму власності.

Кодекс України «Про надра» не містить визначення поняття «геологічна інформація», а містить вимоги щодо її державної реєстрації та обліку (ст. 39). Разом з цим «Положення про порядок розпорядження геологічною інформацією» [21] встановлює, що «геологічною інформацією», є зафіксовані дані геологічного, геофізичного, геохімічного, аерокосмічного, економічного змісту, що характеризують будову надр, наявні в них корисні копалини, умови розробки родовищ, інші якісні і кількісні параметри та особливості надр і отримані за результатами геологорозвідувальних, геолого-екологічних, науково-дослідних, експлуатаційних та інших робіт.

Слід зазначити, що особливим інструментом, за допомогою якого можна залучити великі довгострокові іноземні інвестиції в проекти, орієнтовані на видобуток мінерально-сировинних ресурсів, є угоди про розділ продукції. Серед особливих умов угод про розподіл продукції, які від 14 вересня 1999 р. [22] відносять до категорії істотних, ст. 9 визначає порядок користування геологічною, геофізичною та іншою інформацією.

Певні положення стосовно володіння і розпорядження геологічною інформацією щодо нафтогазоносності надр містяться в Законі України «Про нафту і газ» від 12 липня 2001 р. [23]. Так, відповідно до ст. 8, до істотних умов угод про умови користування нафтогазоносними надрами відносять положення стосовно права власності на інформацію, яка отримана в результаті користування нафтогазоносними надрами. Крім того, враховуючи джерела фінансування одержання (придбання) геологічної інформації щодо нафтогазоносності надр її поділяють на державну та приватну (ст. 33 Закону України «Про нафту і газ»).

Аналіз норм, які регламентують порядок документування геологічної інформації [21; 24; 25], надає можливість уніфікувати відомості, які містять геологічну інформацію, а саме:

- відомості про приріст запасів корисних копалин;
- відомості про видобуток корисних копалин;
- відомості про ліквідацію (консервацію) об'єктів, що містяться на балансі організацій;
- відомості про стан і зміни в запасах нафти, газу, конденсату;
- відомості про геологорозвідувальні роботи;
- відомості про поточні витрати на охорону навколишнього середовища та екологічні платежі;
- відомості про собівартість будівництва свердловин;
- відомості про виконання умов користування надрами при видобутку вуглеводної сировини.

Враховуючи положення законодавства України, зміст терміна «геологічна інформація» не містить повного переліку відомостей, що підпадають під це поняття. Тому необхідно застосувати функціональний підхід при визначенні терміна «геологічна інформація»: зміст цього поняття необхідно виразити через зв'язок з діяльністю, яка здійснюється при геологічному вивченні і використанні надр. Геологічною інформаційною продукцією є відкрита документована геологічна інформація, яка за своїми ознаками не відноситься до результатів інтелектуальної діяльності, та підготовлена відповідно до потреб користувачів та призначена для використання в господарських та інших цілях. У зв'язку з цим геологічну інформацію можна розділити на первинну (дані, отримані в пунктах спостережень), і вторинну (узагальнену) інформацію. Що ж стосується таких об'єктів, як зразки гірських порід, керн і керневий матеріал, проби нафти, вод, газів та ін., то до них не слід поширювати правовий режим геологічної інформації.

Геологічна інформація може бути об'єктом правових відносин лише за умови її документування відповідно до встановлених вимог, але в цей час відсутні норми, що регламентують способи і чіткий порядок об'єктивації геологічної інформації, належного документального оформлення прав на результати інтелектуальної діяльності в сфері геологічного вивчення і використання надр. Тому існує необхідність розробки Національного стандарту на геологічну інформацію, у якому будуть установлені вимоги до документування геологічної інформації.

Під інтелектуальною власністю в законодавстві України розуміється сукупність виключних прав на результати діяльності, а також інші прирівняні до них об'єкти. У ЦК України відсутній конкретний перелік охоронюваних об'єктів інтелектуаль-

ної власності: для кваліфікації того або іншого результату інтелектуальної діяльності в якості інтелектуальної власності вимагається пряма вказівка закону. Виключний характер носять права на об'єкти авторського права відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23 грудня 1993 р. [26] і патентного права відповідно до Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15 грудня 1993 р. [27].

У сфері геологічного вивчення надр до об'єктів авторського права можна віднести узагальнені геологічні інформаційні ресурси: геологічні звіти, карти, розрізи, підрахункові плани та інші відомості про родовища корисних копалин, їхні запаси, кондиції та ін.

Специфіка діяльності, яка пов'язана з геологічним вивченням, використанням і охороною надр, полягає в тому, що інформація, яка отримана при здійсненні цієї діяльності найчастіше носить унікальний характер, будучи оригінальною, виробленою в одиничному екземплярі. У зв'язку з цим, основну частину геологічної інформації можна віднести до результатів інтелектуальної діяльності, тому що її пошук, отримання, виробництво здійснюються в наукомісткій галузі господарства, де, на думку фахівців цієї галузі, «майже третина собівартості добутих нафти і газу становлять витрати на науково-технологічне забезпечення і проведення розвідувальних робіт, спрямованих на підготовку запасів» [28].

Сучасні уявлення про застосування механізмів права власності і права інтелектуальної власності в інформаційній сфері пов'язані з необхідністю оперативного правового реагування на технологічні та соціально-економічні зміни в світі та можливістю виключити розбалансування традиційної системи правового регулювання суспільних відносин.

Варто звернути увагу на такий вид інформаційної продукції в сфері геологічного вивчення надр, як дані про розвідані та затверджені запаси мінеральної сировини. Раніше ці дані розглядалися як елемент матеріальних невиробничих активів. Зараз виникає зовсім нове завдання: оцінити результати (продукції) геологорозвідувальних робіт як інформаційний ресурс, оскільки геологічна інформація є інтелектуальним продуктом, результатом накопичених знань і довгострокових грошових вкладень із багатогранними цілями: науково-прикладними та виробничими. Дані про розвідані та затверджені запаси мінеральної сировини є охороноздатними як об'єкти авторського права.

До об'єктів авторського права також відносять похідні твори (наприклад, огляди та інші переробки творів), збірники (наприклад, бази даних) та інші складені твори. Бази даних геофізичного дослідження свердловин (ГДС), наприклад, складаються з даних каротажних діаграм, даних проміжних і остаточних висновків по свердловинам, даних визначення підрахункових параметрів, статистичних даних петрофізичних властивостей порід по свердловинам та ін., які належать різним учасникам геологорозвідувального процесу.

У сфері геологічного вивчення та використання надр до об'єктів авторського права можна віднести вторинну (узагальнену) геологічну інформацію, що отримана в результаті аналізу і синтезу даних, які отримані в процесі буріння, здійснення геологічних і геофізичних зйомок, аерофотозйомок, зйомок із супутників і т.п. Вивчення

надр здійснюється шляхом збору, обробки і інтерпретації величезних обсягів геологічної інформації, осмислення якої вимагає від фахівців творчої праці. Геологічні звіти з підбору, розташування та змісту інформації являють собою складені твори, а звіти про підрахунки запасів корисних копалин на розвіданих родовищах, що містять карти, розрізи, підрахункові плани та інші аналітичні матеріали, являють собою похідні твори.

Геологічна інформація про нові відкриті запаси корисних копалин або нові види мінеральної сировини на родовищах, які розробляються істотно збільшує промислову цінність родовища, а опублікування відомостей про них підвищує біржову капіталізацію нафтових, газових або гірничорудних компаній. Але, як справедливо відзначає Зайченко В. Ю., автори найціннішої геологічної інформації, на базі якої здійснюються всі наступні ринкові операції з мінеральною сировиною, зовсім не беруть участь у розподілі доходів від використання результатів їхньої творчої праці [29].

Крім того, необхідно зазначити, що основна частина результатів інтелектуальної діяльності в цій сфері суспільних відносин представлена об'єктами промислової власності. На відміну від авторського права з його майже безмежним об'єктним складом, патентне право відноситься тільки до науково-технічної сфери людської творчості. При цьому продукти наукової діяльності можуть стати об'єктами патентного права тільки в тих випадках, коли вони стосуються прикладних аспектів використання результатів наукових досліджень. Якщо авторським правом охороняється форма твору, то патентом захищається результат технічного рішення, виражений його сутнісними характеристиками. В авторському праві питання про вартості твору не ставиться взагалі, а права виникають у момент створення твору і не вимагають якого б то не було оформлення. У патентному ж праві поряд з вимогами новизни існує ще необхідність доведення певного якісного рівня технічного рішення.

Таким чином, основну частину геологічної інформації можна віднести до результатів інтелектуальної діяльності, тому що її створення пов'язане зі здійсненням діяльності, що носить науково-дослідний характер. Властивість інформаційних об'єктів у сфері геологічного вивчення і використання надр дозволяють віднести їх до об'єктів авторського права, патентного права, до секретів виробництва (ноу-хау). В режимі виключних прав у складі майна підприємств, які здійснюють геологічне вивчення і використання надр, можуть існувати такі об'єкти інтелектуальної власності, як винаходи, корисні моделі і промислові зразки; програми ЕОМ та бази даних; а також узагальнена геологічна інформація (геологічні звіти, геологічні карти, розрізи, розвідані і затверджені запаси корисних копалин).

Висновок. Виключні права на ці об'єкти дають можливість їх володільцям використовувати у своїй господарській діяльності будь-яким способом, що не суперечить закону. Правова основа створення і використання результатів інтелектуальної діяльності в розглянутій сфері повинна бути закладена в базовому законодавстві, а саме в Законі України «Про нафту і газ» або у Кодексі України «Про надра». Положення законодавства варто доповнити нормами про інтелектуальні права на геологічну інформацію, про порядок визнання геологічної інформації результатом інтелектуальної діяльності, про розпорядження правами на геологічну інформацію та про відповідальність за порушення цих прав.

Список літератури:

1. Брижко В. М. Інформаційне суспільство. Дефініції / В. М. Брижко, О. М. Кальченко, В. С. Цимбалюк ; за ред. Р. А. Калюжного, М. Я. Швеця. – К. : Інтеграл, 2002. – 357 с.
2. Швець М. Я. Вступ до інформаційної культури та інформаційного права / М. Я. Швець, Р. А. Калюжний, В. М. Брижко ; за заг. ред. М. Я. Швеця та Р. А. Калюжного. – Ужгород : ІВА. – 2003. – 240 с.
3. Правова інформатика / [М. Я. Швець, Р. А. Калюжний, В. А. Савицький та ін.] ; за заг. ред. М. Я. Швеця та Р. А. Калюжного. – Ужгород : ІВА, 2003. – С. 20.
4. Арістова І. В. Державна інформаційна політика та її реалізація в діяльності органів внутрішніх справ України: організаційно-правові засади : дис. на здобуття наук. ступеня докт. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право» / Ірина Василівна Арістова ; Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова. – Х., 2002. – 476 с.
5. Беляков К. И. Управление и право в период информатизации : монографія / К. И. Беляков. – К. : КВЦ, 2001. – 308 с.
6. Додонов О. Г. Інформаційна політика органів державної влади і напрями удосконалення. Стратегії розвитку України: теорія і практика / О. Г. Додонов, О. В. Литвиненко, С. О. Янішевський ; за ред. О. С. Власика. – К. : НІСД, 2002. – 615 с.
7. Правовая информатика и кибернетика : учебник / [Г. А. Атанесян, О. А. Гаврилов, П. Дєри, А. Г. Каблук и др.] ; под ред. Н. С. Полевой. – М. : Юрид. лит., 1993. – 528 с.
8. Лопатін С. І. Сфера інформаційних відносин: правове регулювання, проблемні питання / С. І. Лопатін // Юридична наука і практика. – 2011. – № 2. – С. 35-41.
9. Кохановська О. В. Джерела регулювання інформаційних відносин в Україні (теоретико-правовий аспект) / О. В. Кохановська // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2005. – № 67-69. – С. 15-19.
10. Корзун В. М. Нормативно-правове регулювання інформаційних відносин в Україні / В. М. Корзун // Форум права. – 2010. – № 1. – С. 175-179.
11. Коваленко Л. П. Проблеми правового регулювання інформаційних відносин / Л. П. Коваленко // Вісник Академії правових наук України. – 2012. – №4 (71). – С. 272-277.
12. Філатова В. К. Геологічна інформація: проблеми використання та захисту / В. К. Філатова // Підприємство, господарство і право. – 2005. – № 7. – С. 87-90.
13. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.
14. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25.06.1993 № 3322-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 33. – Ст. 345.
15. Цивільний Кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – №11. – Ст. 461.
16. Пюкке С. М. Размышления по традиционной проблеме / С. М. Пюкке // Конфидент. Защита информации. – № 4. – 2002. – С. 22-25.
17. Трофименко А. В. Проблемы теории нематериальных объектов (гражданско-правовой аспект) : автореф. дис. на соискание учёной степени д-ра юрид. наук : спец. 12.00.03 «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право» / А. В. Трофименко ; Саратовская государственная академия права. – Саратов, 2004. – С. 4-15.
18. Кузнецов О. Л. Геоинформатика // О. Л. Кузнецов, А. А. Никитин. – М. : Недра, 1992. – С. 45.
19. Зайченко В. Ю. Классификация геологической информации о недрах / В. Ю. Зайченко // Отечественная геология. – 1995. – № 1. – С. 23.
20. Про надра : Закон України від 27.07.1994 № 132/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 36. – Ст. 340.
21. Про затвердження Положення про порядок розпорядження геологічною інформацією : Постанова Кабінету Міністрів України від 13.06.1995 № 423 // Зібрання постанов Уряду України. – 1995. – № 8. – Ст. 220.
22. Про угоди про розподіл продукції : Закон України від 14.09.1999 № 1039-ХІV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 44. – Ст. 391.
23. Про нафту і газ : Закон України від 12.07.2001 № 2665-ІІІ // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 50. – Ст. 262.

24. Про затвердження Порядку ведення обліку нафтових і газових свердловин : Наказ Державного комітету природних ресурсів України від 20.04.2005 №76 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 41. – Ст. 2625.

25. Про затвердження Порядку державного обліку родовищ, запасів і проявів корисних копалин : Постанова Кабінету Міністрів України від 31.01.1995 № 75 // Зібрання постанов Уряду України. – 1995. – № 4. – Ст. 99.

26. Про авторське право і суміжні права : Закон України / від 23.12.1993 № 3792-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – Ст. 64.

27. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 32.

28. Хмельков И. Знания как слагаемое успеха и объект управления / И. Хмельков // Технологии ТЭК. – 2004. – № 1. – С. 20-25.

29. Зайченко В. Ю. Право интеллектуальной собственности авторов геологической информации / В. Ю. Зайченко // Минеральные ресурсы России. Экономика и управление. – 2001. – № 5. – С. 70-74.

Жуков И. Н. Проблемные правовые вопросы режима информации по геологическому изучению недр / И. Н. Жуков // Ученые записки Таврического национального университета имени В. И. Вернадского. Серия: Юридические науки. – 2013. – Т. 26 (65). № 2-2. – С. 165-173.

В статье исследуются проблемные вопросы правового регулирования отношений в сфере создания и использования документированной геологической информации в деятельности хозяйствующих субъектов по геологическому изучению и использованию недр. Акцентируется внимание на том, что информация о запасах минерального сырья не только является элементом материальных производственных активов, но и может быть объектом права собственности. Поскольку геологическая информация является результатом интеллектуальной деятельности, ее необходимо признать объектом права интеллектуальной собственности в хозяйственной сфере. Сделан вывод о необходимости реформирования национального законодательства и создании надлежащего правового механизма для защиты прав всех участников отношений создания и использования геологической информации.

Ключевые слова: геологическое изучение недр; правоотношения относительно недр; информация; геологическая информация; изучение недр.

THE PROBLEMATIC LEGAL-ASKING QUESTIONS OF GEOLOGICAL BOWEL EXPLORATION INFORMATION

Zhukov I. N.

National Law University named after Yaroslav the Wise, Kharkov, Ukraine

The article touches upon the issues of legal regulation of relationships in the sphere of creation and use of recorded geological information in the activity of business entities with geological study and use of mineral resources.

The basis of the production process on geological study and use of subsoil is constituted with the technology of obtaining, recording, collecting and processing of geological data. Its implementation is necessary to establish information about the geological objects, the quantity and quality of natural resources in the subsoil, prepared in accordance with the requirements. Informative nature of the final result requires the establishment of the relevant legal regime for geological information and to identify mechanisms of attraction and use of geological information in the property circulation of the real sector of economy.

Legal definition of the term «information» is contained in the Law of Ukraine «On information» of October 2, 1992 which recognizes it as the object of informative relations. The Law of Ukraine «On scientific and technical information» of June 25, 1993 contains definition of scientific and technical information. At the same time, the legislation does not give a clear idea about what refers to the object of relationship. Moreover, civil legislation does not regulate the issue of legal registration of the rights to information, the implementation of competencies concerning possession, use and disposal of information as an object of law.

The information which is received in the course of geological studying of a subsoil also needs appropriate legislative settlement. For example, some provisions regarding the geological information are contained in the Code of Ukraine «On Subsoil», in the Laws of Ukraine «On Oil and Gas», «On Production Sharing Agreements» and «Regulations on the order of geological information,» but the term «geological information»

does not contain a full list of data that fall under this concept.

Geological information can be the object of the legal relationship only if it is documented according to the requirements. But rules that would regulate the method and procedure of objectification of geological information, proper documentation of the rights of intellectual property in the sphere of geological study and use of subsoil, do not exist.

It should be noted that the geological information, namely information on stocks of mineral raw materials, is not only an element of the material productive assets, but can be the object of property rights. As it is the result of intellectual activity, it is necessary to recognize it as the object of intellectual property right in the management sphere. Exclusive rights to these objects allow their owners to use them in the economic activity in any way that is not contrary to the law.

In this connection it is necessary to reform the national legislation and to create an appropriate legal mechanism to protect the rights of all members of relations on the creation and use of geological information. The legal basis of creation and use of results of intellectual activity in the considered sphere has to be put in the basic legislation, namely in the Law of Ukraine «On oil and gas» or in the Code of Ukraine «On a subsoil». Provisions of legislation have to contain norms on intellectual rights to geological information on the recognition the geological information as a result of intellectual activity, on the disposal of rights to geological information and the responsibility for the breach of these rights.

Key words: geological bowels research; legal relations in mineral wealth; research-industrial exploitation, geological information, geological exploration.